

Al dét mellem liv og død

af Sarah Kristine Frederiksen | maj 28, 2023 | Anmeldelser, Novellesamling, Prosa | 0 Kommentarer

En lille blå bog hvor fortællingerne svæver ind og ud af blid melankoli og mystisk tåge, femogtyve korte tekster skrevet af Agota Kristof i sit tidlige franske forfatterskab, hvilket er en helt speciel Kristof der viser sig.

Nuancer af mørke og melankoli

Korte tekster, så korte at man nærmest ikke kan kalde dem noveller, men næsten. Der er femogtyve af dem, og det de har tilfælles er mørket. Forskellige nuancer af mørke, nogle af dem mørke som overskyede dage, hvor man forventer regn hvert øjeblik, andre af dem mørke som altings endeligt. Når fortællingerne ikke er melankolske eller mystiske, er de absurde og tilbyder læseren et øjeblik til bitterligt at le over den groteske humor, Kristof også mestrer.

"Du troede det var tilstrækkeligt at holde øjnene åbne for at døden ikke skulle nå dig. Du spærrede dem op indtil du ikke havde flere kræfter, men natten er kommet, den har taget dig i sin favn."

Autoritære noveller

Og hvad er der så mellem liv og død? Ensomhed og fabrikker? Det kritiske blik Kristof i værket kaster på verden og livet, er et gråt, pessimistisk blik, og fuld af tungsindighed beskriver hun gennem de forskellige tekster Arbejderen, Ægteskabet, Familien og Ensomheden. Jeg skriver disse med stort, da de har funktion som arketyper. Selv i titlerne optræder de på samme måde, som f.eks. i 'En arbejders død', 'Barnet', 'Produktet', 'Huset', etc. På den måde får novellerne en form for autoritet, hvor man som læser umuligt kan sige dem i mod, der eksisterer kun én sandhed. Kristof tilbyder heller ikke mange nuancer af livet, det er enten hårdt eller hårdere, mørkt eller mørkere.

"Han lader sig føre bort af vandet i kanalen med øjnene rettet mod stjernerne som han ikke længere kan se."

Når der gror skønhed i mørket

Agota Kristof flygtede til Schweiz som 21-årig pga. Den Ungarske Opstand. Hun forlod sin mand, studerede fransk og lærte sproget efter fem år på som fabriksarbejder. Det er måske værd at nævne, som en form for advarsel til læseren, at Agota Kristof engang sagde: "To år i USSR-fængsel havde nok været bedre end fem år i en fabrik i Schweiz." Det er denne stemning, der skinner igennem hver enkelt novelle. Særligt hendes sprog får afsky, had og vrede til at tordne på siderne. Om det var et bevidst valg for Kristof at skrive med et nøgternt og simpelt sprog, eller om det var, hvad hendes evner tillod hende, ved jeg ikke og vil heller ikke bekymre mig om, men i stedet sige, at det netop er dette sprog, der giver hendes hårde fortællinger skønhed. I stedet for et dramatisk og tungt sprog, er der nu plads til at virkelig dramatik kan vokse og gro følelser. Det er en kold novellesamling og jeg anbefaler, at man læser novellerne med mellemrum, fyld eventuelt disse mellemrum med rare øjeblikke – så hårde og mørke er nogle af disse fortællinger.

Info

Agota Kristof: Det er ligemeget

Oversat af Malte Damgaard Hansen

2023

104 sider

Forlaget Aleatorik

Facebook

Twitter

Mail